

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 380/09-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Š. K., D., zastúpeného advokátom JUDr. A. S., D., pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 39 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 51 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 25 Sd/245/2008-20 z 27. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2009 doručená sťažnosť Š. K., D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. A. S., D., pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 39 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 51 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“)

č. k. 25 Sd/245/2008-20 z 27. februára 2009 v konaní o začatie dávkového konania o predčasný starobný dôchodok.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

«(1) Nakoľko Sociálna poisťovňa – ústredie nekonala od 31. 12. 2007 v žiadosti sťažovateľa o vymeranie predčasného starobného dôchodku z dňa 24. 12. 2007 v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. v znení k 31. 12. 2007 a nezačala o ňom konanie, podal sťažovateľ dňa 12. 08. 2008 Žalobu ku Krajskému súdu v Žiline „O zahájenie KONANIA o dôchodkovú dávku Š. K. Sociálnou poisťovňou ÚSTREDIE k dátumu 31. 12. 2007 podľa § 67 ods. 1 a ods. 3 Zákona č. 461/2003 Z. z. v znení k 31. 12. 2007, kedy Sociálna poisťovňa prevzala moju Žiadosť o predčasný starobný dôchodok z dňa 24. 12. 2007 (Listinný dôkaz č. 2).

(2) Pretože, Krajský súd v Žiline vo veci nekonal od dňa 12. 08. 2008, podal sťažovateľ k rukám predsedu Krajského súdu Žilina sťažnosť na prieťahy z dňa 13. 02. 2009 (Listinný dôkaz č. 3).

(3) Predseda Krajského súdu Žilina vo svojej odpovedi z dňa 10. 03. 2009, Spr. 11001/09 priznal čiastočné prieťahy vo veci, pričom však neodpovedal na otázku sťažovateľa, prečo Krajský súd Žilina za dobu od 12. 08. 2009 do 13. 03. 2009 to je po dobu cca 7 mesiacov neoznámil sťažovateľovi pridelenú spisovú značku súdu a meno zákonného sudcu rozhodujúceho vo veci.

Dňa 13. 03. 2009 prevzal sťažovateľ uznesenie Krajského súdu Žilina o zamietnutí jeho žaloby sp. zn. 25 Sd/245/2008-20 (5008200735) – z dňa 27. 02. 2009 (Listinný dôkaz č. 1). V tomto uznesení samosudkyňa Mgr. N. T. opiera svoje rozhodnutie o tvrdenia Sociálnej poisťovne – ústredie o konaní v inom súdnom spore, pričom z uznesenia sp. zn. 25 Sd/245/2008-20 jasne vyplýva, že sociálna poisťovňa vo svojom vyjadrení k žalobe sťažovateľa Krajskému súdu Žilina klamala. Klamanie sociálnej poisťovne Krajskému súdu v Žiline v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 jasne dokazuje Odvolanie sťažovateľa z dňa 13. 03. 2009 sp. zn. 540 228 2930 (Listinný dôkaz č. 5) a ako jeho neoddeliteľná súčasť podaná Žiadosť sťažovateľa z dňa 13. 03. 2009 o ochranu ľudských práv sťažovateľa sp. zn. 540 228 2930 pred konaním Sociálnej poisťovne – ústredie (Listinný dôkaz č. 6).

(4) Krajský súd Žilina neoznámil spisovú značku prijatej Žaloby Š. K. – sťažovateľa z dňa 12. 08. 2008 a tým zabránil:

a) Aby sa sťažovateľ, Š. K., dozvedel meno rozhodujúceho, zákonného sudcu.

b) Aby bolo sťažovateľovi, Š. K., umožnené v zmysle práva zaručeného čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nahliadať do spisu sp. zn. 25 Sd/245/2008 v priebehu prípravného konania.

Rozhodujúca sudkyňa Krajského súdu v Žiline, Mgr. N. T., zaslala žalovanej, Sociálnej poisťovni – ústredie, Žalobu Š. K. s číslom konania a dala žalovanej možnosť sa k žalobe vyjadriť.

Sťažovateľovi však vyjadrenie Sociálnej poisťovne – ústredie k jeho žalobe zo dňa 12. 08. 2008 sudkyňa Krajského súdu v Žiline, Mgr. N. T. dodnes nedala k vyjadreniu a ku dňu spísania tejto sťažnosti mu nie je obsah vyjadrenia Sociálnej poisťovne – ústredie k jeho žalobe známy.

Sociálna poisťovňa – ústredie ako strana žalovaná bola teda rozhodujúcou sudkyňou, Mgr. N. T. v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 jednoznačne, jednostranne zvýhodnená pred sťažovateľom...

Z Uznesenia sudkyne Mgr. N. T. sp. zn. 25 Sd/245/2008-20 (5008200735) – z dňa 27. 02. 2009 vyplýva, že neskúmala ako faktickú, tak objektívnu pravdu, či tvrdenie Sociálnej poisťovne – ústredie je pravdivé a zákonné, ale prijala toto ako absolútnu pravdu, jednoznačný fakt. Takéto konanie sudkyne je možné prirovnať k stredovekému právu, kedy sudca nebol oprávnený skúmať dôkazy predkladané Inkvizítorom, ale tieto bol povinný prijať ako jediná pravdu! Pritom Sociálna poisťovňa – ústredie vo svojom „takzvanom právoplatnom“ Rozhodnutí k inému správne konaniu začatému dňa 12. 05. 2004 sp. zn. 540 228 2930 a ku konaniu vedenému pred Krajským súdom Žilina sp. zn. 12 Sd/102/2005, vedome porušuje zákony SR, klame Súdny SR o jeho právoplatnosti a úmyselne neberie na vedomie právoplatný Rozsudok Krajského súdu v Žiline z dňa 26. 03. 2008 sp. zn. 12 Sd/102/2005-154 tak, ako to dokazuje Odvolanie sťažovateľa z dňa 13. 03. 2009 proti Rozhodnutiu Sociálnej poisťovne – ústredie z dňa 23. 10. 2008 sp. zn. 540 228 2930 a Žiadosť o ochranu ľudských práv ktorá je neoddeliteľnou súčasťou Odvolania (Listinný dôkaz č. 5 a č. 6)...»

Sťažovateľ je toho názoru, že namietané uznesenie krajského súdu porušuje jeho základné práva podľa čl. 39 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 51 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 17 dohovoru. Porušenie označených práv vidí v tom, že jeho návrhu na začatie dávkového konania o predčasný starobný dôchodok nebolo vyhovené. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prístup do spisu, práva na rovnosť zbraní, práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe, práva na spravodlivý súdny proces, práva na účinný opravný prostriedok, práva na riadne a dostatočné odôvodnenie rozsudku, práva na právne a fakticky logické odôvodnenie rozsudku.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné ústavné právo Š. K. na prístup do spisu a tým jeho právo na spravodlivý súdny proces chránené čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Krajského súdu Žilina v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 porušené bolo.

2. Základné ústavné právo Š. K. na rovnosť zbraní v procese a tým jeho ústavné právo na spravodlivý súdny proces, chránené čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Krajského súdu Žilina v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 porušené bolo.

3. Základné ústavné právo Š. K. vyjadriť sa ku všetkým predloženým dôkazom a tým jeho právo na spravodlivý súdny proces, chráneným v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv konaním Krajského súdu Žilina v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 porušené bolo.

4. Základné ústavné právo Š. K. na primerané hmotné zabezpečenie v starobe chránené čl. 39 ods. 1 a ods. 3 Ústavy SR konaním Krajského súdu Žilina v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 porušené bolo.

5. Základné ústavné právo Š. K. na spravodlivosť a tým jeho právo na spravodlivý súdny proces chránený čl. 46 ods. 1 a čl. 51 ods. 1 a 2 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Krajského súdu Žilina v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 porušené bolo.

6. Základné ústavné právo Š. K. na účinný opravný prostriedok chránený čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 13 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Krajského súdu Žilina v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 porušené bolo.

7. Základné ústavné právo Š. K. na riadne a dostatočné odôvodnenie rozsudku a tým právo na spravodlivý súdny proces, chránené v čl. 46 ods. 1 ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Krajského súdu Žilina v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 porušené bolo.

8. Základné ústavné právo Š. K. na právne a fakticky logické odôvodnenie rozsudku a tým právo na spravodlivý súdny proces chránený čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Krajského súdu Žilina v konaní sp. zn. 25 Sd/245/2008 porušené bolo.

9. Ústavný súd SR ruší uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 25 Sd/245/2008-20 z dňa 27. 02. 2009 a vracia vec Krajskému súdu Žilina súdu na ďalšie konanie.

10. Sťažovateľovi K. Š. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 20.000,- € (slovom dvadsaťtisíc Eur) a prikazuje ich Krajskému súdu Žilina uhradiť sťažovateľovi do 15 dní od právoplatnosti tohto Ústavného nálezu...

11. Krajský súd Žilina je povinný zaplatiť sťažovateľovi K. Š. trovy právneho zastupovania a náklady spojené s konaním pred Ústavným súdom SR a to do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného nálezu.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa podaním sp. zn. Spr 564/2009 zo 6. októbra 2009 k sťažnosti sťažovateľa vyjadril predseda krajského súdu, vo vyjadrení ktorého je obsiahnuté vyjadrenie zákonnej sudkyne, v ktorom sa uvádza:

„1. Nakoľko odporkyňa (Sociálna poisťovňa) nekonala od 31. 12. 2007 o Žiadosti sťažovateľa o vymeškanie predčasného starobného dôchodku z 24. 12. 2007 a nezažila o nej konanie, podal dňa 12. 8. 2008 žalobu ku Krajskému súdu v Žiline – o zahájenie konania o dôchodkovú dávku sťažovateľa...“

Žaloba bola súdu doručená poštou dňa 12. 8. 2008. Podotýkam, že na výkon funkcie sudkyne do obchodno-správneho kolégia na Krajský súd v Žiline som bola pridelená od 1. 10. 2008. V tento deň som prebrala 213 vecí, z toho 171 nerozhodnutých. Pridelené

veci som začala vybavovať chronologicky od najstaršej. Vo veci sťažovateľa som rozhodla – uznesením č. k. 25 Sd/245/2008-20 dňa 27. 2. 2009. Sťažovateľ súdu vytyka prietahy v konaní. V predmetnej veci sťažovateľa som rozhodla do piatich mesiacov od pridelenia veci.

2. Sťažovateľ Krajskému súdu v Žiline vytyka, že mu neoznámil spisová značku prijatej žaloby. V tejto súvislosti poukazujem na znenie ust. § 139 ods. 1 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy, podľa ktorého, podávateľovi žaloby alebo návrhu na začatie konania zamestnanec podateľne vydá potvrdenie o prijatí podania, ktoré obsahuje... Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak bolo súdu doručené podanie podľa ods. 1 poštou, potvrdenie o prijatí podania sa podávateľovi odovzdá pri prvom úkone súdu voči nemu. Žaloba sťažovateľa bola súdu doručená dňa 12. 8. 2008. Prvým úkonom súdu voči sťažovateľovi bolo doručenie rozhodnutia vo veci zo dňa 27. 2. 2009, nakoľko v prípade žaloby sťažovateľa ide o prípad podľa § 250t ods. 4 O. s. p., v ktorom súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením.

3. Sťažovateľ súdu ďalej vytyka, že som dala odporkyni možnosť sa k žalobe vyjadriť, ale jemu som vyjadrenie odporkyne nedala k vyjadreniu. V tomto prípade som postupovala v súlade s ust. § 250t ods. 3 O. s. p., resp. podľa ust. § 250e O. s. p., teda vyzvala som odporkyňu, aby sa k žalobe zo dňa 12. 8. 2008 písomne vyjadrila v lehote 10 dní. Pretože vo veci sťažovateľa rozhoduje súd bez pojednávania – nepostupovala som podľa ust. § 114 ods. 2 vety druhej O. s. p.

4. Sťažovateľ súdu ďalej vytyka, že porušil základné ústavné právo sťažovateľa na účinný opravný prostriedok. Poukazujem na znenie § 250t ods. 7 O. s. p., podľa ktorého, proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

5. Sťažovateľ nakoniec súdu vytyka, že porušil uznesením z 27. 2. 2009 jeho základné ústavné právo – na právne a fakticky logické, riadne a dostatočné odôvodnenie rozsudku (pravdepodobne má na mysli uznesenie zo dňa 27. 2. 2009). Svoje rozhodnutie – uznesenie zo dňa 27. 2. 2009 som odôvodnila v súlade s ust. § 157 ods. 2 v spojení s ust. § 167 ods. 2 O. s. p.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 39 ods. 1 a 3 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa... Podrobnosti o právach podľa odsekov 1 a 2 ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde... Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 51 ods. 1 a 2 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, čl. 36, čl. 37 ods. 4, čl. 38 až čl. 42 a čl. 44 až čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Podmienky a rozsah obmedzenia základných práv a slobôd... ustanoví ústavný zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 17 dohovoru nič v tomto dohovore sa nemôže vykladať tak, akoby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to dohovor ustanovuje.

Podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 4 OSP súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.

Podľa § 250t ods. 7 OSP proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky (I. ÚS 44/03).

Ústavný súd nemôže prikazovať všeobecnému súdu ako odvolaciemu súdu, ktoré skutkové okolnosti má pri rozhodovaní zohľadňovať; jeho poslaním nie je nahradzovanie všeobecných súdov, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v zmysle čl. 142 ods. 1 ústavy.

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytovanie ochrany len vtedy, ak porušenie procesných práv účastníkov konania chránených zákonmi (napr. Občiansky súdny poriadok) je súčasne aj porušením základného práva alebo slobody upravených ústavou alebo medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 24/00), ako aj kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Preto len tá skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s právnymi názormi krajského súdu, resp. že výsledok konania nie je taký, aký si sťažovateľ želal, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia krajského súdu a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným alebo názorom preferujúcim pranie sťažovateľa.

Predmetom konania na krajskom súde bola žaloba sťažovateľa o predčasný starobný dôchodok proti Sociálnej poisťovni, ústrediu.

Krajský súd uznesením č. k. 25 Sd/245/2008-20 z 27. februára 2009 žalobu o začatie konania o dôchodkovú dávku žalobcu o predčasný starobný dôchodok zamietol a žalobcovi (sťažovateľovi) nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení tohto uznesenia sa uvádza:

„Navrhovateľ žiadosťou zo dňa 12. mája 2004 požiadal o priznanie predčasného starobného dôchodku ku dňu 12. mája 2004. Rozhodnutím žalovanej č. 540 228 2930 zo dňa 16. septembra 2004 bola žiadosť žalobcu o predčasný starobný dôchodok zamietnutá

podľa § 67 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku nie je vyššia ako 1,2 - násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca opravný prostriedok podľa § 219 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorý žalovaná dňa 4. februára 2005 predložila krajskému súdu spolu so svojim písomným vyjadrením. V priebehu preskúvacieho konania žalovaná dňa 11. novembra 2005 vydala zmenové rozhodnutie č. 540 228 2930 po doplnení osobného vymeriavacieho základu za roky 1996, 2001, 2002 a 2003. Žalobca ani po doplnení vymeriavacích základov za uvedené obdobia nesplnil podmienku nároku na predčasný starobný dôchodok. Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 12 Sd/102/2005-154 zo dňa 26. marca 2008 zrušil rozhodnutia žalovanej č. 540 228 2930 zo dňa 16. septembra 2004 a zo dňa 11. novembra 2005 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutia sú nepreskúmateľné, nie sú v nich uvedené všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie a že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce pre posúdenie veci. Krajský súd v rozsudku zaviazal žalovanú v ďalšom konaní odstrániť rozpory vo výpočte predčasného starobného dôchodku, ustáliť výšku vymeriavacích osobných základov za roky 1994 až 1996, kedy žalobca vykonával samostatnú zárobkovú činnosť. Rozsudok krajského súdu bol žalovanej doručený dňa 28. apríla 2008. Vzhľadom na vyslovený právny názor krajského súdu bolo vykonané ďalšie zisťovanie prostredníctvom pobočky žalovanej v D. za účelom zistenia úplného skutkového stavu vecí listom zo dňa 2. júna 2008. O vykonanom zisťovaní bol žalobca informovaný, následne bol predvolaný pobočkou žalovanej v D. na ústne pojednávanie určené na deň 4. septembra 2008, ktorého sa osobne zúčastnil. Na základe doručeného zápisu z ústneho pojednávania, ktoré vykonala pobočka žalovanej v D. v súlade s ust. § 188 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, žalovaná rozhodnutím č. 540 228 2930 zo dňa 23. októbra 2008 zamietla žiadosť žalobcu o predčasný starobný dôchodok podľa § 67 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku nie je vyššia ako 1,2 - násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Proti uvedenému rozhodnutiu žalobca doteraz nepodal opravný prostriedok.

Na základe zisteného skutkového a právneho stavu veci súd zistil, že dávkové konanie žalobcu o priznanie predčasného starobného dôchodku začalo 12. mája 2004. Žalovaná

v tomto konaní riadne konala a pokračovala, toto konanie bolo prerušené len z dôvodu rozhodnutia Krajského súdu v Žiline č. k. 12 Sd/102/2005-154 zo dňa 26. marca 2008, kedy krajský súd zrušil rozhodnutia č. 540 228 2930 zo dňa 16. 9. 2004 a zo dňa 11. 11. 2005 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie a rozhodnutie. Vzhľadom na vyslovený právny názor krajského súdu žalovaná vykonala ďalšie zisťovanie prostredníctvom svojej pobočky D. a následne vo veci rozhodla rozhodnutím č. 540 228 2930 zo dňa 23. októbra 2008, proti ktorému žalobca doteraz opravný prostriedok nepodal.

Z uvedených dôvodov súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol v súlade s ust. § 250t ods. 4 vety tretej O. s. p.“

Sťažovateľ namieta, že nemal možnosť vyjadriť sa k veci a nepoznal ani vyjadrenie protistrany vo veci. Ďalej sťažovateľ namieta aj nedostatočné odôvodnenie uznesenia krajského súdu. Najmä s týmito skutočnosťami spája porušenie svojich základných práv a slobôd.

Ústavný súd preskúmal napadnuté konanie najmä z hľadiska tejto námietky, ktorá smeruje k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.

Z predložených príloh vyplýva, že sťažovateľ podal žiadosti o vymeranie predčasného starobného dôchodku 12. mája 2004 a opätovne 24. decembra 2007.

O oboch žiadostiach sťažovateľa bolo rozhodnuté rozhodnutím Sociálnej poisťovne č. 540 228 2930 z 23. októbra 2008.

Tieto skutočnosti krajský súd vo svojom rozhodnutí riadne zdôvodnil, čo vyplýva aj z už uvedenej citácie uznesenia, ako aj z vyjadrenia zákonnej sudkyne.

Krajský súd v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou vyhodnotil konanie správneho orgánu ako konanie o priznaní predčasného starobného dôchodku, ktoré začalo

12. mája 2004 a skončilo rozhodnutím 23. októbra 2008, proti ktorému sťažovateľ nepodal opravný prostriedok.

Postup krajského súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 25 Sd/245/2008 a jeho uznesenie z 27. februára 2009 nie sú arbitrárne ani zjavne neodôvodnené a jeho postup a rozhodnutie v konečnom dôsledku nemôžu viesť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv a slobôd. Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v odôvodnení predmetného uznesenia riadne a ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými otázkami, ktoré pre jeho rozhodnutie boli z hľadiska právneho posúdenia veci podstatné.

a) Pokiaľ sťažovateľ namietal, že mu nebol umožnený prístup k spisu ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu tým, že mu správny orgán neoznámil číslo konania, odpoveď vyplýva z rozhodnutia krajského súdu (a z právnej úpravy), podľa ktorého sa viedlo len jedno konanie o predčasný starobný dôchodok začaté na návrh 12. mája 2004, o ktorom správny orgán rozhodol 23. októbra 2008.

Z uvedeného dôvodu nebolo možné, keďže iné konanie sa nevedlo, oznámiť ani spisovú značku takéhoto konania a meno konajúceho zástupcu orgánu verejnej moci, to znamená, že nedošlo k zmareniu prístupu sťažovateľa k spisu.

b) Sťažovateľ namietal „rovnosť zbraní“ s tým, že krajský súd doručil jeho návrh Sociálnej poisťovni – ústrediu, a k odpovedi nemal možnosť sa vyjadriť.

V tejto časti námietky porušenia základných práv a slobôd postupoval krajský súd podľa ustanovenia § 250t ods. 3 OSP, podľa ktorého orgán verejnej správy, proti ktorému návrh smeruje, je povinný bezodkladne po doručení návrh predložiť súdu na vyjadrenie k návrhu a príslušný spis, a tiež podľa ustanovenia § 250e OSP, keďže ide o rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa ustanovenia § 247 a nasl. OSP a nepostupoval podľa ustanovenia § 114 OSP.

Postup krajského súdu v procese, pri ktorom postupoval podľa právnej úpravy *lex specialis* upravujúcej tento postup, a nie podľa všeobecnej právnej úpravy § 114 OSP, nemožno podľa názoru ústavného súdu spájať s porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež ani základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

c) K námietke možnosti vyjadriť sa, resp. nevyjadriť sa ku všetkým dôkazom ústavný súd nezistil porušenie procesných ustanovení § 250t ods. 3 OSP a § 250e OSP, ktoré by malo za následok aj namietané porušenie základných práv a slobôd sťažovateľom, a to opäť v použití osobitnej právnej úpravy správneho konania na rozdiel od všeobecnej právnej úpravy, s čím sťažovateľ takéto porušenie spája.

d) Sťažovateľ namieta, že krajský súd porušil aj jeho základné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 a 3 ústavy.

V tejto časti ústavný súd nie je príslušný konať.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy, ktorému neprináleží právomoc všeobecných súdov preskúmať rozhodnutia orgánov verejnej moci, ktorými boli určené dôchodkové dávky, pokiaľ by nezistil porušenie základných práv a slobôd v procese rozhodovania, ktoré by mali za následok arbitrárnosť alebo zjavnú neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov.

e) Sťažovateľ namieta porušenie „práva na spravodlivosť“, a tým jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1, čl. 51 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z čl. 51 ods. 1 a 2 ústavy vyplýva, že niektorých základných práv sa možno dovoľávať len v medziach zákona, a tiež určuje medze obmedzení základných práv a slobôd.

Pokiaľ ide o túto námietku, sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená z dôvodu, že nepreukázal porušenie procesných právnych predpisov, ktorými mali byť porušené jeho práva vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

f) Sťažovateľ namieta aj riadne a dostatočné odôvodnenie rozsudku, s čím spája porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd preskúmal spisový materiál, ako aj rozhodnutie krajského súdu, pričom zistil, že výrok rozhodnutia je zdôvodnený logicky a tieto zhodnotenia majú vyústenie v predložených právnych záveroch, ktoré nie sú arbitrárne ani zjavne neodôvodnené. V tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

g) Ďalšie návrhy sťažovateľa smerujú k zrušeniu rozhodnutia krajského súdu, k uloženiu primeraného finančného zadostučinenia, ako aj k úhrade trov konania.

V tejto časti ústavný súd uvádza, že tieto návrhy sťažovateľa sa viažu na jeho úspech v konaní.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená a sťažovateľ nebol vo veci úspešný, bolo bez ďalšieho právneho významu zaoberať sa týmito nárokmi.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97), sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie ďalších základných práv a slobôd zaručených čl. 39 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 51 ods. 1 a 2 ústavy a práv zaručených čl. 13 a čl. 17 dohovoru, v tejto časti ústavný súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou opakovane vyslovil, že sťažovateľ namietal také porušenie základných práv a slobôd, ktoré podľa okolností prípadu nemohli nastať (II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03), preto aj v tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2009